

Αρχαιολογικό Μουσείο Χανίων

ΚΕΙΜΕΝΟ:

Ελένη Παπαδοπούλου,
Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Χανίων

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ:

ΥΠΠΟΑ/Εφορεία Αρχαιοτήτων Χανίων

Ένα ορεινό ιερό του Ποσειδώνου

Στην ορεινή περιοχή του νοτιοανατολικού τμήματος του νομού Χανίων, στην περιοχή του ορεινού όγκου της Μονής, βρίσκεται το ορεινό ιερό του Ποσειδώνου.

Ο χώρος λειτουργεί από τον 6ο αιώνα π.Χ. και αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ιερά της περιοχής. Το ιερό είναι κτισμένο σε έναν λόφο, που είναι ορατό από την θάλασσα.

Το ιερό αποτελείται από ένα τετράγωνο κτίριο, που είναι κτισμένο με πέτρα. Το κτίριο έχει τέσσερις στήλες, που υποστηρίζουν την οροφή.

Το ιερό είναι ένα από τα σημαντικότερα ιερά της περιοχής. Το ιερό είναι κτισμένο σε έναν λόφο, που είναι ορατό από την θάλασσα. Το ιερό αποτελείται από ένα τετράγωνο κτίριο, που είναι κτισμένο με πέτρα.

A mountain sanctuary of Poseidon

In the mountainous area of the village of Moni, in the southern part of the county of Chania, is the mountain sanctuary of Poseidon.

The cult space is laid out in terraces. On the largest, approximately square terrace, a small altar on which burnt sacrifices were made. After the 3rd century BC, animal sacrifices were replaced by offerings of liquids or food, accompanied in Roman times by musical accompaniment.

Around the altar, on the terrace and outside them, the worshippers placed bull figurines as offerings. Over a thousand bull figurines were found. Among them were a few ones, slightly associated with the ritual.

The sanctuary of Poseidon is associated with the Greek Olympic religious aspects in the god of fertility of the earth, geological phenomena and the underworld. The cult represented the human need to assert the danger of a terrible catastrophe, while also calling on the god's powers of fertility, indispensability for farming and animal husbandry. The bull is a symbol of vigor and fertility, was the sacred sacrificial animal of Poseidon.

Photo: E. Papadopoulou, 2018. Photo: E. Papadopoulou, 2018.



Ιστορικό

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Χανίων χωροθετείται στην ιστορική συνοικία Χαλέπα σ' ένα εμβληματικό κτήριο, σχεδιασμένο από τον αρχιτέκτονα Θεοφάνη Μπομπούτη και τους συνεργάτες του. Η μόνιμη έκθεση εκτείνεται σε τρεις αίθουσες στο ισόγειο του κτηρίου και σε μία στον όροφο, και παρουσιάζει το πλούσιο αρχαιολογικό απόθεμα της περιφερειακής ενότητας Χανίων, από τις απαρχές της ανθρώπινης ύπαρξης στα Χανιά έως τον 4ο αιώνα μ.Χ.





Αεροφωτογραφία
του Αρχαιολογικού
Μουσείου Χανίων.
Διακρίνεται η
κεντρική είσοδος στο
κτίριο

Στις 16 Απριλίου του 2022 το Αρχαιολογικό Μουσείο Χανίων άνοιξε τις πύλες του για το κοινό στις νέες κτιριακές εγκαταστάσεις του, οι οποίες χωροθετούνται στη Χαλέπα, τη δεύτερη πιο σημαντική ιστορική περιοχή των Χανίων μετά τον ενετικό οικιστικό πυρήνα της πόλης. Κατασκευάστηκε σε οικόπεδο 11.526,81 τ.μ. και έχει επιφάνεια έκτασης περίπου 6.000 τ.μ. Η τοποθεσία του, στα 98 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας, προσφέρει πανοραμική θέα σε μεγάλο μέρος της πόλης και ιδιαίτερα στο παραλιακό



της μέτωπο. Το Μουσείο, σχεδιασμένο από τον αρχιτέκτονα Θεοφάνη Μπομπότη και τους συνεργάτες του, χαρακτηρίζεται από τη σύνθεση δύο διακριτών γραμμικών μονολιθικών όγκων που αναδύονται από τη γη· μια συμβολική αναφορά στα τεκμήρια του πολιτισμού που βρίσκονται κάτω από την επιφάνειά της. Κατασκευασμένο σύμφωνα με τις αρχές των δημόσιων κτηρίων και τις διεθνείς προδιαγραφές, ξεχωρίζει ως ένα δυναμικό και εμβληματικό κτήριο, τοποθέτητο για ολόκληρη την πόλη.

Οι αίθουσες των μόνιμων και των περιοδικών εκθέσεων βρίσκονται στο ισόγειο και στον όροφο. Στο ισόγειο υπάρχει επίσης το πωλητήριο του μουσείου και στη βόρεια πλευρά τα τέσσερα εργαστήρια συντήρησης αρχαίων αντικειμένων –όλα πλήρως εξοπλισμένα– ενώ στον όροφο χωροθετούνται ακόμη η αίθουσα εκπαιδευτικών προγραμμάτων, το αμφιθέατρο –σχεδιασμένο για 120 θέσεις– και το αναψυκτήριο. Οι αποθήκες των ευρημάτων είναι υπόγειες. Η μόνιμη



Λίθινα εργαλεία
και αποκρούσματα
από υπαίθριες
εγκαταστάσεις
στη νήσο Γαύδο
(Κατώτερη και
Μέση Παλαιολιθική
περίοδος)

Άποψη της πρώτης
αίθουσας, των
προϊστορικών
χρόνων. Διακρίνεται
η αναπαράσταση
της "Δεξαμενής
Καθαρμών" ή Αδύτου
(περ. 1650 π.Χ.)

έκθεση του Μουσείου εμπλουτίζεται με απτικά
εκθέματα (αντίγραφα αρχαίων αντικειμένων)
και λεζάντες σε γραφή Braille για τους
προϊστορικούς και τους ιστορικούς χρόνους
καθώς και με ακουστική ξενάγηση στην
ελληνική και αγγλική γλώσσα.

Η μόνιμη έκθεση του Αρχαιολογικού
Μουσείου Χανίων διαρθρώνεται σε τρεις
μεγάλες αίθουσες στο ισόγειο του κτηρίου
και σε μία στον όροφο. Στο ισόγειο, οι
αφηγηματικές κατευθύνσεις, μέσα από
την παρουσίαση αντιπροσωπευτικών
αντικειμένων, παρακολουθούν τη μακρά
πορεία στον χρόνο, η οποία διαπερνά τους
προϊστορικούς οικισμούς και τις ιστορικές
πόλεις της περιφερειακής ενότητας
Χανίων, αναδεικνύοντας την κοινωνική
και διοικητική οργάνωση, τη θρησκεία, την
ψυχαγωγία, τον πόλεμο και το εμπόριο.
Συγχρόνως, εισχωρούν στην καθημερινή
ζωή, αποτυπώνοντας τις ασχολίες, τις
κατοικίες, τα έπιπλα, τα χρηστικά σκεύη,
τα είδη καλλωπισμού, και φθάνουν ως
τα τελετουργικά έθιμα και τη στάση των



ανθρώπων απέναντι στον θάνατο. Για να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι υπάρχουν αναλυτικά, εύληπτα χρονολόγια, χάρτες με τις θέσεις όλων των αναφερόμενων τοπωνυμίων, δίγλωσσα (ελληνικά και αγγλικά) εποπτικά και ψηφιακά μέσα, και βέβαια συγκεκριμένες αναπαραστάσεις οι οποίες αποδίδουν σημαντικές όψεις του βίου κατά τους προϊστορικούς και ιστορικούς χρόνους. Στην πρώτη αίθουσα, ο επισκέπτης αντλεί πληροφορίες για το ιδιαίτερο γεωμορφολογικό και κλιματολογικό περιβάλλον του νησιού και για τη θέση της Κρήτης μεταξύ τριών ηπείρων. Η έκθεση ξεκινάει με αντικείμενα από το νησί της Γαύδου –το νοτιότερο άκρο της Ευρώπης, έναν τόπο όπου η ανθρώπινη δραστηριότητα εντοπίζεται ήδη από την Παλαιολιθική περίοδο, με εκατοντάδες εργαλεία να προέρχονται από υπαίθριους χώρους. Ακολουθούν ευρήματα από τις γνωστές νεολιθικές θέσεις στην περιοχή των Χανίων και βέβαια από τα σπήλαια, τα οποία μαρτυρούν την εξωστρέφεια των κατοίκων

και τις εμπορικές σχέσεις και ανταλλαγές που είχαν αναπτύξει ήδη από την αρχή της 3ης χιλιετίας π.Χ.

Όλες οι φάσεις των ανακτορικών χρόνων στο δυτικό άκρο της Κρήτης οργανώνονται με επίκεντρο την κατοίκηση στον λόφο Καστέλλι, στην πόλη Χανίων, η οποία κατέχει καίρια θέση στην ιστορία του νησιού ως σημαντική μινωική ανακτορική εγκατάσταση. Εκτίθεται μεγάλος αριθμός πολυτελών και χρηστικών σκευών, καθώς το εμπόριο ποικίλων αγαθών κατά τη 2η χιλιετία π.Χ., και ειδικά μετά το 1400 π.Χ., γνωρίζει ραγδαία ανάπτυξη με το δραστήριο κεραμικό εργαστήριο της Κυδωνίας (σημερινά Χανιά). Η σπουδαιότητα του ανακτορικού κέντρου στα Χανιά προκύπτει από το αξιόλογο αρχείο των πινακίδων Γραμμικής Α γραφής, των πήλινων δισκίων και των σφραγισμάτων, και βέβαια των πινακίδων Γραμμικής Β γραφής. Οι θρησκευτικές δοξασίες των Μινωιτών, οι όψεις του καθημερινού τους βίου και οι αντιλήψεις τους απέναντι στον θάνατο καταδεικνύονται από τον πλούτο και την

Πάλινες πινακίδες
Γραμμικής Α γραφής
(1500-1450 π.Χ.).
Το περιεχόμενο
των κειμένων
εμφανίζει λογιστικό
χαρακτήρα: κατάλογοι
ζώων, προϊόντων
και αντικειμένων,
απογραφές, φορολογικές
καταστάσεις και
καταμετρήσεις. Η
εύρεση μεγάλου αρχείου
πινακίδων γραφής στα
Χανιά αποτελεί ισχυρό
επιχείρημα για την
ύπαρξη ανακτόρου





Πάλινα
ειδώλια θεϊκών
γυναικείων
μορφών από την
Απτέρα, που
ταυτίζονται με
την Περσεφόνη-
Σειρήνα και
συνδέονται με
την αναζήτηση
της ευδαιμονίας
στη μεταθανάτια
ζωή (1ος αιώνας
μ.Χ.)



ποικιλία των ευρημάτων διαφόρων τύπων και υλικών, είτε κατασκευασμένων σε τοπικά εργαστήρια είτε εισηγμένων ή ακόμη και απομιμήσεων αυτών. Συγχρόνως, οι αναπαραστάσεις της «δεξαμενής καθαρμών», του μαγειρείου αλλά και των τριών αντιπροσωπευτικών τύπων τάφων του υστερομινωικού νεκροταφείου της Κυδωνίας, με το πλούσιο περιεχόμενό τους εκπλήσσουν ευχάριστα τον επισκέπτη, καθώς εικονοποιούν τις τρεις βασικές πτυχές του μινωικού κόσμου: τη θρησκεία, την καθημερινή ζωή και τις ταφικές πρακτικές. Στη δεύτερη αίθουσα, το πέρασμα από την προϊστορία στα ιστορικά χρόνια υλοποιείται μέσω των καταλοίπων της πρώιμης Εποχής του Σιδήρου. Επίσης, μέσα από

μεμονωμένα ευρήματα αναδεικνύεται το θέμα των ιδρυτικών μύθων των πόλεων και προσεγγίζεται το ζήτημα της ίδρυσης των μεγάλων πόλεων στην περιοχή των Χανίων από τον 8ο αιώνα π.Χ. Στη συνέχεια, η μουσειακή αφήγηση επικεντρώνεται στην Κυδωνία και την Απέρα ως πόλεις-κράτη. Η θέση της πρώτης ταυτίζεται με την πόλη των Χανίων και σύμφωνα με αρχαίες μαρτυρίες ήταν από τις σημαντικότερες της Κρήτης. Η Κυδωνία οργανώνεται γύρω από τα εντυπωσιακά γλυπτά της, τα ψηφιδωτά, και με τη συνδρομή ποικίλων ευρημάτων ανασυντίθεται η ιστορία της ίδρυσής της, η τοπογραφία της και στοιχεία για τις λατρείες της. Με το ίδιο σκεπτικό παρουσιάζεται και η Άπερα, η

Πήλινη λάρνακα με κάλυμμα, διακοσμημένη με φυτικά και θαλάσσια θέματα, και με υδρόβια πτηνά (περ. 1300 π.Χ.). Είχε τοποθετηθεί στο εσωτερικό τάφου και περιείχε την ταφή νεαρής γυναίκας και παιδιού





Σύνταγμα Ἀρτεμης
και Απόλλωνα
(2ος αιώνας
μ.Χ.). Η Ἀρτεμη,
προστάτιδα της
Αιτέρας, αποδίδεται
σε χαλκό και ο
δίδυμος αδελφός
της, Απόλλωνας,
σε μάρμαρο. Το
Σύνταγμα προέρχεται
από οικιακό ιερό σε
ρωμαϊκή οικία της
Αιτέρας

Μαρμάρινο άγαλμα
Ασκληπιού (αρχή
3ου αιώνα π.Χ.).
Πρόκειται πιθανότατα
για το λατρευτικό
άγαλμα του θεού από
το Ασκληπιείο της
Λισού





Νομίσματα κρητικών πόλεων

Πήλινο ειδώλιο Έρωτα με κινητά φτερά από την Απτέρα (1ος-2ος αιώνας μ.Χ.)

δεύτερη σημαντικότερη πόλη της περιοχής, ιδρυμένη τον 8ο αιώνα π.Χ. σε στρατηγικής σημασίας ύψωμα. Μέσω εκτεταμένων ανασκαφικών και αναστηλωτικών εργασιών έχουν αναδειχθεί σημαντικά τμήματα της επιβλητικής οχύρωσης της πόλης, ιερά, οικίες και δημόσια κτίσματά της. Μοναδικό σύνολο που προέρχεται από τελετουργικές αποθέσεις σε ταφικό μνημείο της Απτέρας, αποτελούν οι φτερωτές γυναικείες μορφές, οι έρωτες και οι ευνούχοι, δημιουργίες της εγχώριας κοροπλαστικής.

Η έκθεση συνεχίζεται με το Κοινό των Ορείων, δηλαδή των Βουνίσιων· αφορά σε μια Ομοσπονδία έξι πόλεων στο νοτιοδυτικό άκρο της Κρήτης, η οποία δημιουργήθηκε τον πρώιμο 3ο αιώνα π.Χ. με στόχο την ενδυνάμωση της άμυνας, της οικονομίας και του εμπορίου τους. Έμφαση δίνεται στην παρουσίαση των παραγωγικών δραστηριοτήτων όλων των ιστορικών πόλεων, στη νομισματοκοπία και στο εμπόριο που διεξαγόταν με Ανατολή και Δύση, το οποίο παρουσιάζεται με ειδική προβολή. Μεταξύ των αντικειμένων που ξεχωρίζουν είναι ειδώλια, πήλινα αγγεία με

έκτυπα εμβλήματα, γυάλινα και μαρμάρινα σκεύη, καθώς και εισηγμένα αγγεία από την Αττική και την Κόρινθο. Οι συμμαχίες, οι συγκρούσεις και οι έριδες των κρητικών πόλεων αποκαλύπτονται μέσα από τα στοιχεία ομαδικής ταφής νέων ανδρών του 3ου αιώνα π.Χ. στην πόλη Χανίων, τις μολυβδίδες (βλήματα για σφενδόνες) της Απτέρας και βέβαια τη συνθήκη με τον Μάγα, ηγεμόνα της Κυρηναικής.

Στην τρίτη αίθουσα, ξεδιπλώνονται πτυχές του καθημερινού βίου κατά τους ιστορικούς χρόνους με την παρουσίαση τέχνηργων, και κυρίως με την αναπαράσταση και την προβολή για την οικία του «Φιλάργουρου», η οποία καταστράφηκε στον τρομακτικό σεισμό της 21ης Ιουλίου του 365 μ.Χ. Τα είδη κατοικίας, ο κόσμος της γυναίκας, ο κόσμος του παιδιού και η θέση των ανδρών παρουσιάζονται εύγλωττα στα μάτια του επισκέπτη μέσα από τα ευρήματα αλλά και τα φωτορεαλιστικά εποπτικά. Τα ιερά και οι λατρευτικές συνήθειες, οι ταφικές πρακτικές και αντιπροσωπευτικά δείγματα γλυπτών και επιτύμβιων μνημείων ολοκληρώνουν τη μουσειακή αφήγηση για τη ζωή των





Αναπαράσταση του στρώματος καταστροφής υπογείου ρωμαϊκής οικίας στην Κίσαμο που καταστράφηκε κατά τον τρομακτικό σεισμό της 21ης Ιουλίου του 365 μ.Χ., ο οποίος ισοπέδωσε τις πόλεις της δυτικής Κρήτης

Ψηφιδωτό δάπεδο από την «οικία Διονύσου» από την Κυδωνία (3ος αιώνας μ.Χ.). Στο κέντρο του αναπτύσσεται ο μύθος της ανακάλυψης της Αριάδνης στη Νάξο από τον Διόνυσο και δύο μέλη του θιάσου του

Πήλινα ειδώλια ταύρων σε ποικίλα μεγέθη, αποδοσμένα φυσιοκρατικά και με γραπτή διακόσμηση στην επιφάνειά τους (4ος-1ος αιώνας π.Χ.). Βρέθηκαν κατά εκατοντάδες σε ορεινό ιερό όπου λατρευόταν ο Ποσειδώνας ως χθόνιος θεός

ανθρώπων της δυτικής Κρήτης έως τον 4ο αιώνα μ.Χ.

Ο εξαιρετικός εικονιστικός ανδριάντας του αυτοκράτορα Αδριανού από το ιερό της Δίκτυννας ανασυντέθηκε για πρώτη φορά στο Αρχαιολογικό Μουσείο Χανίων μετά την καταστροφή του από πυρκαγιά το 1934. Το σημαντικό για ολόκληρη την Κρήτη Ασκληπιείο της Λισού ξεχωρίζει για το μοναδικό σύνολο των μαρμαρίνων γλυπτών

του, ανάμεσα στα οποία αναγνωρίζονται γλυπτά του Ασκληπιοῦ, της Αφροδίτης και του Έρωτα, και κυρίως αγαλμάτια μικρών παιδιών και μελλεφήβων (3ος-2ος αιώνας π.Χ.). Στην αίθουσα του ορόφου εκτίθεται αξιόλογος αριθμός αντικειμένων της Συλλογής Κωνσταντίνου, Μαρίκας και Κυριάκου Μητσοτάκη, τα οποία χρονολογούνται από την 4η χιλιετία π.Χ. έως τον 3ο αιώνα μ.Χ. Η Συλλογή απαρτίζεται από αγγεία, ειδώλια,





σφραγίδες, κοσμήματα, όπλα, εργαλεία και άλλα τέχνηργα κατασκευασμένα από ποικίλα υλικά, τα περισσότερα από την Κρήτη. Ανάμεσά τους ξεχωρίζουν: σφραγιδόλιθος με παράσταση μινώταυρου (περ. 1350 π.Χ.), χάλκινη ομφαλωτή φιάλη του 16ου αιώνα π.Χ. με επιγραφή στη Γραμμική Α γραφή, ομοίωμα πήλινου κηριοφόρου πλοιαρίου (3η-2η χιλιετία π.Χ.), χάλκινο εγχειρίδιο με περίτεχνη χρυσή λαβή της 2ης χιλιετίας π.Χ., πρωτογεωμετρικός πήλινος πτηνόμορφος ασκός του 10ου αιώνα π.Χ., πήλινα σανιδόμορφα βοιωτικά ειδώλια και δύο υπερμεγέθεις κρητικοί ανάγλυφοι πίθοι του 7ου αιώνα π.Χ., και χρυσό διάδημα

με κεφαλή Μέδουσας (1ος-2ος αιώνα μ.Χ.). Το Αρχαιολογικό Μουσείο Χανίων δομείται πάνω στη θεμελιώδη αρχή ότι πρόκειται για πυρήνα πολιτισμού, ο οποίος εκτός από τον πρωταρχικό του ρόλο, αυτόν της διαφύλαξης, συντήρησης, επιστημονικής τεκμηρίωσης και παρουσίασης των αντικειμένων, παρακολουθεί και συνδιαλέγεται με το πολιτισμικό, κοινωνικό και εκπαιδευτικό περιβάλλον. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν διοργανωθεί στους χώρους του, πριν ακόμη ανοίξει η μόνιμη έκθεση, περιοδικές εκθέσεις, εκπαιδευτικά προγράμματα, μουσικές εκδηλώσεις και βραδιές κινηματογράφου.



Μαρμάρινα αγαλμάτια κοριτσιών από το Ασκληπείο της Λισού (3ος-2ος αιώνας π.Χ.). Παριστάνονται σε όρθια στάση, τοποθετημένα σε βάση που έφερε συχνά το όνομά τους και κρατώντας περισσότερι



Μαρμάρινο αγαλμάτιο Αφροδίτης από την Κυδωνία (τέλος 2ου αιώνα π.Χ.). Η θεά παριστάνεται ως αιδουμένη τη στιγμή που έχει βγει από το λουτρό της, και το ιμάτιο κυλάει αφήνοντας ακάλυπτο το σώμα και το επάνω μέρος των μηρών της

Τραπέζι με απτικά εκθέματα (αντίγραφα αρχαίων αντικειμένων) και λεζάντες σε γραφή Braille





Άποψη της αίθουσας όπου εκτίθεται η Συλλογή Μητσοτάκη. Διακρίνονται κοσμήματα, λίθινα και χάλκινα σκεύη, και ειδώλια, διαφόρων εποχών, καθώς και μεγάλος πίθος του 7ου αιώνα π.Χ.

Σφραγίδα από αχάτη όπου εικονίζεται όρθια μορφή με κεφαλή ταύρου σε ανδρικό σώμα (περ. 1350 π.Χ.). Μεταξύ των πιο εντυπωσιακών εικόνων στην αιγαιακή γλυπτική τέχνη είναι οι «μινώταυροι», υβριδικά πλάσματα που συνδυάζουν ανθρώπινα και ζωικά μέρη

Πρόσφατα, κατά τα έτη 2021-2022, το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και η Εφορεία Αρχαιοτήτων Χανίων, αξιοποιώντας την προγραμματική συμφωνία της Περιφέρειας Κρήτης με το Γαλλικό Ινστιτούτο Ελλάδος για την τοπική ανάπτυξη μέσα από τον πολιτισμό, παρουσίασε το Αρχαιολογικό Μουσείο Χανίων, μέσα από 13 αντιπροσωπευτικά αντικείμενα από τις Συλλογές του, στον ειδικό εκθεσιακό χώρο

«Chambre d'amis» (Αίθουσα των Φίλων) του Μουσείου Πολιτισμών της Ευρώπης και της Μεσογείου (MuCEM) το οποίο βρίσκεται στη Μασσαλία. Δεύτερο σκέλος της συνεργασίας αυτής με το MuCEM ήταν η περιοδική έκθεση με τίτλο «Bath time»! Σώμα-Νερό-Διάλογοι, που διοργανώθηκε στο Αρχαιολογικό Μουσείο Χανίων με τη συμμετοχή σχεδόν είκοσι φορέων πολιτισμού την περίοδο 23 Μαΐου έως 5 Σεπτεμβρίου 2022.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «BATH TIME»!



Αντικείμενα από την ενότητα για την καθημερινή υγιεινή και ομορφιά (πάνω)

Τα δημόσια λουτρά ως χώροι κοινωνικοποίησης από τους κλασικούς χρόνους έως τα χαράμ

Εκθέματα που σχετίζονται με το τελετουργικό λουτρό της νύφης και του νεκρού (δεξιά)



Αγαλμάτιο του Jean René Gauguin με τίτλο Η αρπαγή της Ευρώπης, 1925. Ο καλλιτέχνης ήταν γλύπτης και κεραμίστας, γιος του Paul Gauguin. Εφνύρε ένα νέο υλικό, την «κεραμική πέτρα», και εμπνεύστηκε κυρίως από τα μεγάλα θέματα της μυθολογίας. Το γλυπτό εντάσσεται στην ενότητα Μυθολογικά Λουτρά της περιοδικής έκθεσης Bath Time! Σώμα-Νερό-Διάλογοι

